

Wśród Nas

TYGODNIK PARAFII

pw. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO W POLANIE
ROK XXIII 2015 NR 40 (840)

20 grudnia 2015 r.
IV NIEDZIELA ADWENTU
rok C

„Ukazała si łaska Boga,
która niesie zbawienie
wszystkim ludziom”
(Tt 2, 11)

„Łaską, która ukazała się światu jest Jezus, narodzony z Maryi Dziewicy, prawdziwy człowiek i prawdziwy Bóg. Wszedł On w naszą historię, dzielił naszą drogę. Przyszedł, aby nas wyzwolić z ciemności i dać nam światło. W Nim ukazała się łaska, miłosierdzie, czułość Ojca: Jezus jest Miłością, która stała się ciałem. Jest nie tylko nauczycielem mądrości, nie jest jakimś ideałem, do którego dążymy i wiemy, że jesteśmy od Niego nieubłaganie dalecy, ale jest sensem życia i historii, który rozbił swój namiot pośród nas.” (Papież Franciszek)

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia życzymy, by Jezus ukazujący się światu przyniósł światło, ciepło, miłość i pokój na każdy dzień. Niech przeżywanie narodzenia prawdziwego Boga i człowieka przyniesie radość, doświadczenie Jego czułości i miłosierdzia.

Życzymy, by w Nowym 2016 Roku Bóg Miłosierny obdarzał błogosławieństwem i wszelką pomyślnością.

Z modlitewną pamięcią
Salezianie z Polany

„Zwiastuj wam rado wielk,
dzi narodził si nam Zbawiciel,
którym jest Jezus Chrystus.”

(Łk 2, 10-11)

Szkoła Powszechna w Polanie, 90 lat temu.

W Publikacji Ministerstwa Wyznań i Oświecenia Publicznego z 1927 roku znajdują się dane dotyczące szkoły powszechnej w Polanie wg stanu na 1 grudnia 1925 roku. Publikacja ukazała się nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych Kuratorium Okręgu Szkolnego we Lwowie.

Szkoła w Polanie, w województwie lwowskim, w powiecie liskim, była odległa 10 km od urzędu pocztowego w Lutowiskach, a od stacji kolejowej w Ustrzykach 24 km. Była to jedyna szkoła w gminie Polana. Szkoła nie posiadała własnego budynku, użytkowana jedna izba miała powierzchnię 37.5 m². Szkoła nie posiadała własnych budynków dla nauczycieli, ale posiadała grunty szkole o powierzchni 1.1 hektara, które były używane przez nauczycieli.

Do polańskiej szkoły 1 grudnia 1925 roku uczęszczało 80 dzieci. Prowadzono 34 godziny lekcji tygodniowo. Językiem nauczania był język polski. W publikacji zapisano, że 48 dzieci uczęszczało do szkoły z odległości do 1 km, 29 dzieci z odległości od 1 do 2 km, a 3 dzieci z odległości powyżej 3 km. Tak mała liczba dzieci dochodzących z dalszej odległości może wskazywać na to, że w mniejszych wioskach, ówczesnej gminy Polana, prywatnie zatrudniano „domowych” nauczycieli. Tak było na przykład w Seredniem Małym. Ponadto wiele dzieci w ogóle nie chodziło do szkoły. Stosunkowo niewielka liczba uczęszczających do szkoły w Polanie dzieci wynikała z tego, że początkowo w wolnej Polsce realizacja Dekretu o obowiązku szkolnym z 7 lutego 1919 roku następowała drogą zapisu dobrowolnego. Dopiero z czasem zaczęto stosować przymusowy zapis z urzędu, ze skutkiem pozytywnym, gdyż w 1939 roku w polańskiej szkole uczyło się już pięć razy więcej dzieci niż w 1925.

W statystykach zapisywano odległości z jakich dzieci dochodziły do szkoły, ponieważ zgodnie z Ustawą o zakładaniu i utrzymywaniu szkół publicznych z 17.02.1922 roku: „1) droga dziecka z domu do szkoły wynosi najwyżej 3 km., 2) obwód skupia jak największą liczbę dzieci w wieku szkolnym, nie więcej jednak niż 650, 3) najmniejsza liczba dzieci w obwodzie wynosi 40.

Podobny zapis był we wcześniejszym dekrete Naczelnika Państwa J. Piłsudskiego z 1919 roku: „w każdej miejscowości, w której liczba dzieci w wieku od lat 7 do 14 włącznie wynosi w ciągu po sobie następujących 3 lat co najmniej 40, gmina jest obowiązana założyć szkołę powszechną.”

Naukę w szkole w Polanie prowadził w 1925 roku jeden nauczyciel etatowy i dwóch nietatowych. Tym nauczycielem etatowym była zapewne Sieńczakówna. Wcześniejsza publikacja z 1924 roku Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych Kuratorium Okręgu Szkolnego we Lwowie podaje, że 1 czerwca 1924 roku jedynym nauczycielem w Polanie była panna Maria Bronisława Sieńczakówna, nauczycielka kwalifikowana, narodowości polskiej, wyznania rzym.kat., urodzona w roku 1900. Podany jest też rok rozpoczęcia przez nią pracy - 1921, ale nie wiadomo czy tą pierwszą placówką była Polana. Szkoła w Polanie była tzw. 1-klasową szkołą powszechną. Oznaczało to, że nauka trwała w zasadzie 7 lat, ale w tym czasie przerabiany był materiał z 4 oddziałów szkoły 7-mio klasowej.

Zgodnie z ustawą stopień organizacyjny szkoły zależał od liczby zamieszkałych w obwodzie dzieci w wieku szkolnym. Jeżeli liczba ta w przeciągu 3 następujących po sobie lat nie przekraczała liczby 60 - szkoła była jednoklasowa (o jednym nauczycielu).

Nauczycielkę Sieńczakównę wspomina ksiądz administrator Jan Pieniążek, który zapisał w swojej kronice, że wiosną 1926 roku na czas remontu plebanii w Polanie „... ks. administrator przeniósł się do domu parafialnego wynajętego na szkołę, lecz opróżnionego z powodu, że kierowniczką szkoły p. Sieńczakówna została przeniesiona na inną posadę a dom ten był przez parę miesięcy opróżniony.”

Dla porównania należy dodać, że tym samym 1925 roku do szkoły w Czarnej uczęszczało 176 dzieci, z których aż 51 dzieci dochodziło do szkoły z odległości powyżej 3 km. Prowadzono 64 godziny lekcji tygodniowo. Językami nauczania był polskim i rusiński. Uczyło dwóch etatowych nauczycieli i jeden nietatowy. Szkoła w Czarnej wynajmowała dwie izby o powierzchni 65.3 m².

oprac. WS

Szkoła Powszechna w wikańcowce, ok. 1932r.
Zdj. z archiwum Cecylii Smoleniówny Klekawki.

Figura i Dni Krzyżowe w Polanie

Przed ostatnią wojną żywa była w Polanie tradycja obchodzenia Dni Krzyżowych. Były to trzy dni poprzedzające uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego. Odbywały się wówczas procesje do krzyży i kaplic, przy których odprawiano nabożeństwa błagalne, stąd pochodzi nazwa: Dni Krzyżowe. Starsi ludzie w Polanie zapamiętali, że w tych dniach wstrzymywano się od prac polowych. Ks. proboszcz Władysław Jórasz zapisał w kronice polańskiej w 1923 roku, że: „W dni krzyżowe była procesja do kaplicy św. Jana, o którą był proces między parafią polską a księdzem ruskim, Łuckim, proboszczem w Polanie, a potem z jego żoną. Polacy proces o kaplicę św. Jana wygrali.” A zatem trasa procesji wiodła między innymi z kościoła na zachód, główną drogą Polany przekraczając Potok Czarny na moście kaczmarskim do rejonu obecnej świetlicy wiejskiej, gdzie stała wówczas kapliczka św. Jana Nepomucena.

Innym krzyżem, do którego podążała procesja był krzyż na Figurze. Zapewne stojący kiedyś w Polanie krzyż na Figurze, szczyt górującym nad starym kościołem w Polanie, był krzyżem misyjnym, do którego szły procesje. Kiedyś Dni Krzyżowe obchodzone były w poniedziałek, wtorek i środę przed uroczystością Wniebowstąpienia Pańskiego, które przypadało we czwartek w 40 dniu od Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego. Dopiero niedawno w 2004 roku kościół rzym.-kat. przeniósł uroczystość Zmartwychwstania na VII Niedzielę Wielkanocną.

Przez Figurę prowadziła kiedyś najkrótsza droga z Polany do Czarnej. Droga biegła przy cmentarzu grzebalnym na grzbiecie Figury, aby pod kamieniołomem połączyć się z drogą prowadzącą z Polany przez Beńków do Czarnej. Nad starym kościołem widocznych jest kilka wzniesień, które mijało się idąc do Czarnej, mówiło się na nie: Pierwsza, Druga i Trzecia Figura. Krzyż stał na Pierwszej Figurze. W rodzinie Poznarów zapamiętano, że krzyż był otoczony drewnianym płotkiem. Trudno rozstrzygnąć jakie jest pochodzenie nazwy góry. Tomasz Czernatowicz urodzony w 1933 roku pamięta, że trochę poniżej szczytu stał drewniany krzyż, był już pociemniały, już był trochę wiekowy, nie był nowy. To był duży krzyż, widoczny był z daleka. Nie pamięta czy była tam figura Chrystusa. Prawdopodobnie krzyż postawiono z okazji misji, może z okazji zakończenia I wojny. Na szczycie Figury było dużo okopów z czasu I wojny. Były tam stanowiska karabinów maszynowych, stąd ostrzeliwano Polanę. Mama pana Tomasza opowiadała, że kiedyś stały tam trzy krzyże.

Tak zapamiętał z opowiadań mamy.

Dawniej w Polsce był zwyczaj, że po Dniach Krzyżowych w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego odprawiano uroczystą procesję ma pamiątkę udania się Chrystusa z apostołami na Górę Oliwną i Jego triumfalne wejście do nieba. Dlatego na zakończenie procesji podnoszono w górę krzyż lub figurę Zmartwychwstałego na znak wejścia do domu Ojca. Następnie figurę i krzyż paschalny odprowadzano do zakrystii. Być może właśnie procesja z figurą Chrystusa w dniu Wniebowstąpienia spowodowała, że wzniesienie nad dawnym kościołem przyjęło nazwę Figura.

W Kalwarii Pałacowskiej także współcześnie co roku w Dni Krzyżowe prowadzone są procesje błagalne do Kościoła III Upadku. Dni Krzyżowe to dni błagalnej modlitwy o urodzaj i zachowanie od klęsk żywiołowych. Odmawiane są modlitwy o Boże błogosławieństwo, zwłaszcza dla rolników i dla ich pracy oraz o pogodę, zapewniającą obfite zbiory.

W Polanie krzyż na Figurze pełnił nie tylko funkcję religijną ale także patriotyczną. Tak zapamiętano w rodzinie Łysyganiczów. Do tego krzyża szły patriotyczne procesje w czasie rocznic narodowych: na 3 maja, i w czasie rocznic powstańczych. Krzyż na Figurze nie widnieje na mapach austriackich, ale jest na mapie Wojskowego Instytutu Geograficznego z 1938 roku, na mapach powojennych już tego krzyża nie ma. Pod koniec lat 50-tych widoczne było tylko miejsce po krzyżu i ślad w gruncie po nieistniejącym ogrodzeniu.

oprac. WS

OGŁOSZENIA DUSZPASTERSKIE CZWARTA NIEDZIELA ADWENTU

1. To już ostatnia niedziela adwentowego przygotowania na przyjście Pana. Trzeba więc zrobić pewne podsumowanie tego okresu – czy rzeczywiście był on czasem czuwania i oczekiwania, w którym odczuliśmy bliskość przychodzącego Zbawiciela? Jeśli jest jeszcze coś do poprawienia – wykorzystajmy jak najlepiej ostatnie dni Adwentu. Weźmy udział w roratach, które w naszym kościele są odprawiane o godz. 17.00.
Skorzystajmy z sakramentu Bożego miłosierdzia: spowiedź święta przed każdą Mszą Świętą. Spowiedź przed świętami w Czarnej w poniedziałek od 10.30 do 12.00, po południu od 15.00 do 17.00. W Polanie we wtorek od godz. 15.30. do 17.00.
2. Maryja biegła z pośpiechem, by nieść pomoc swojej krewnej Elżbiecie. Niech ten przykład obudzi w nas solidarność z potrzebującymi. Caritas przygotowuje świąteczne paczki dla ubogich – wspomóżmy to dzieło, dzieląc się swoimi świątecznymi zakupami z wolontariuszami, których spotkamy w sklepach. Rozprowadzane są również świece Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom.
3. W czwartek Wigilia Bożego Narodzenia – wieczór szczególny, o czym śpiewamy w jednej z pasteralek. To dzień, który zaczyna się po zmroku, kiedy wszyscy wszystkim ślą życzenia. Niech to będzie czas pojednania i przebaczenia w naszych domach i rodzinach. Od gestu pojednania, wspólnej modlitwy i podzielenia się opłatkiem rozpocznijmy wigilijną wieczerzę. Po zakończonym posiłku pozostajmy w rodzinnym gronie, by śpiewać kolędy, by wspólnie się radować z przyjścia Zbawiciela na świat. Ze śpiewem kolęd na ustach przyjdźmy do naszej świątyni na Pasterkę o godz. 24.00. W czwartek Msza św. o godz. 8.00.
4. W piątek, 25 grudnia, w dzień Bożego Narodzenia, Msze Święte w naszym kościele według porządku niedzielного. Podobnie w drugi dzień świąt, w sobotę 26 grudnia, w święto Świętego Szczepana, pierwszego męczennika.
W uroczystość Narodzenia Pańskiego, która wypada w piątek, nie obowiązuje oczywiście wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych.
5. Zapraszamy na Kiermasz Świąteczny do salki pod kościołem. Można nie tylko nabyć domowe wypieki czy stroiki, ale także zatrzymać się na chwilę i porozmawiać przy kawie.
6. Dzisiaj o godz. 15:00 gromada kandydatów na zuchów złoży w Domu Młodzieżowym przyrzeczenie zuchowe - zapraszamy harcerzy oraz rodziców.
7. Dzisiejsza taca przeznaczona jest na organizacje Światowych Dni Młodzieży, taca z Pasterki przeznaczona jest na Fundusz Ochrony Życia.
8. 6 stycznia zapraszamy do jadalni Domu Młodzieżowego na godz. 17:00 członków Róż Żywego Różańca oraz wspólnot działających na terenie parafii na spotkanie opłatkowe.

W najbliższym tygodniu imieniny obchodzą:
Ewa Wytyczak, Ewelina Karciarz, Adam Cichoń, Adam Granat, Adam Maruszczak.
Solenizantów zapraszamy na Mszę św. w piątek o godz. 11:00.

Zespół redakcyjny: ks. Stanisław Gołyźniak, Karolina i Witold Smoleńscy

Skład: Bernadetta Szkarlat